

ДЕФІНІЦІЯ ПОНЯТТЯ «ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВА ФОРМА МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА»

Н. О. Васильчук,
кандидат економічних наук,
Інститут економіко-правових досліджень
НАН України
vasilchuk_80@ukr.net

Уточнено поняття «організаційна форма міжрегіонального співробітництва» шляхом узагальнення наукових точок зору.

Ключові слова: регіональне співробітництво, міжрегіональне співробітництво, організаційна форма, організаційно-правова форма.

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень. Сучасні виклики, що постають перед Україною, зумовлюють необхідність пошуку нових організаційних форм та підходів до управління

регіональним розвитком. Ефективність реалізації державної регіональної політики у сучасній Україні залежить від використання відповідних організаційно-правових форм, які стимулюють громадську й економічну активність, сприяють розвитку і підтримці підприємницької ініціативи на рівні регіонів України для вирішення нагальних соціально-економічних проблем.

Проблемам регіонального співробітництва присвячені наукові праці вітчизняних вчених: П. Беленького, С. Будкіна, В. Герич, А. Голікова, М. Гонака, О. Гонти, М. Долішнього, В. Дубницького, А. Єпіфанова, П. Луцишина, Ю. Макогона, Н. Мікули, М. Мінченка, А. Мокія, А. Омарова, Н. Павліхи, В. Пили, І. Сала, Л. Скібіцького, Ю. Цибульської, О. Чернюк, О. Чмир та інших. Аналізу організаційної структури та діяльності єврорегіонів приділяли увагу такі експерти як: З. Бройде, Є. Кіш, М. Лендел, І. Студенніков.

Проте, незважаючи на значний науковий доробок, автори не дійшли єдиної думки, щодо тлумачення понять «організаційна форма міжрегіонального співробітництва». Деякі науковці сперечаються з приводу різниці між поняттями організаційна та організаційно-правова форми в контексті міжрегіонального співробітництва та доцільності використання того чи іншого тлумачення під час дослідження проблем міжрегіонального співробітництва.

Мета та методика дослідження. Метою дослідження є уточнення поняття «організаційна форма міжрегіонального співробітництва» шляхом узагальнення наукових точок зору.

Результати досліджень. Поняття «організаційна форма» з'явилося в теорії менеджменту коли, виникла необхідність розкрити сутність методів управління, їх спрямованість та зміст. По суті «організаційна форма» означає вплив на конкретно сформовану ситуацію. Згодом

з'явилося поняття організаційна форма підприємства або організаційна структура управління підприємством. Організаційна структура управління - це сукупність управлінських зв'язків між керуючою і керованою підсистемами системи управління, що характеризує склад і інформаційні взаємозв'язки, як окремих виконавців, так і самостійних підрозділів, які знаходяться в послідовній підпорядкованості і які наділені конкретними правами. Для досягнення стратегічних цілей структуру управління обирають залежно від того, який напрямок діяльності організації є найбільш значущим [1].

Окрім цього, в економіці виділяють таке поняття як регіональна організаційна структура, яка є різновидом дивізійної структури, і в якій використовується географічний принцип побудови. Регіональна організаційна структура полегшує вирішення проблем, пов'язаних з місцевим законодавством, з огляду на звичаї і проблеми, потреби споживачів окремого регіону [1].

На думку Скібіцького О. М. «організаційна форма відображає окремі форми об'єднання людей для здійснення їх спільної діяльності у межах певної структури», а «організаційно-правова форма відображає не лише форми об'єднання людей для здійснення їх спільної діяльності у межах певної структури, а й законодавче закріплення цих форм» [2 с. 22, с. 156].

Оскільки сучасні господарські зв'язки відбуваються винятково у правовому полі, доречним є використання поняття «організаційно-правові форми». «Організаційна форма юридичної особи – це сукупність установлених нормами законодавства організаційних елементів, які визначають спосіб та порядок створення юридичної особи, виражають особливості сфери її діяльності та праввідносин (майнових, господарських, управлінських, земельних, трудових тощо), які виникають у процесі

діяльності юридичної особи» [3]. Виділення та закріплення у законодавстві відповідних організаційних форм суб'єктів господарювання «дає змогу чітко розмежувати різні суб'єкти господарювання з метою забезпечення можливості вільного вибору форми їх діяльності та різноманітності форм реалізації права на підприємницьку діяльність» [3].

В процесі ведення бізнесу всі суб'єкти знаходяться у постійній співпраці між собою, вступаючи у короткострокові чи тривалі партнерські відносини, формуючи іноді різноманітні об'єднання, тобто різні організаційні форми співробітництва. Співробітництво передбачає взаємопов'язані дії його суб'єктів, що спрямовані на досягнення загальних цілей із отриманням взаємної вигоди.

Міжрегіональне співробітництво – це взаємоузгоджена діяльність як усередині держави так і за її межами органів державної влади, органів влади адміністративно-територіальних одиниць, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб, громадських організацій, яка здійснюється на підставі чинного законодавства з метою вирішення спільних економічних, соціальних, культурних, екологічних та інших питань [4, с. 32-39].

Висновки та пропозиції. Таким чином, говорячи про міжрегіональне співробітництво, доречним є використання терміну організаційно-правова форма міжрегіонального співробітництва (ОПФМС). Під ОПФМС розуміють сукупність організаційних відмінностей, способів взаємодії та встановлення партнерських зв'язків, між органами влади всіх рівнів, юридичними особами та громадськими організаціями з метою вирішення спільних економічних, соціальних, культурних, екологічних та інших питань, в межах чи поза межами регіону.

Список використаних джерел

1. Менеджмент организации : Учеб. пособие. / Под ред. Е. П. Румянцева.- М., 1992.
2. Скібіцький О. М. Організація бізнесу. Менеджмент підприємницької діяльності. Навч. посібник. /О. М. Скібіцький, В. В. Матвеев, Л.І. Скібіцька. – К.: Кондор, 2011. - 912 с.
3. Статистичний класифікатор організаційних форм суб'єктів економіки: Наказ Державної служби статистики України № 271 від 29.09.2014 [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukrstat.org/uk/work/klass200n.htm>
4. Попов О. Є., Каркальова П. І. Обґрунтування вибору організаційної форми державно-корпоративного партнерства при реалізації інтеграційних проектів регіонального інфраструктурного розвитку // Бізнесінформ. – 2013. – № 9. – С 32-39.